1. **Bijlage: Werkdocument Pesterij lhbtiq+ Statushouders/Wonen**

Van: 5.1, 5.1, 2, e lhbtiq+ adviseur Zorg, coördinatieteam MAO
Datum: 5 februari 2024

Inleiding

In 2017 zijn er diverse meldingen geweest van lhbtiq+ personen die het slachtoffer worden van pesterij. Deze meldingen zijn via een belangenorganisatie, vluchtelingenwerk of via de klantmanager kenbaar gemaakt bij de afdeling Wonen, met het verzoek tot verhuizing. Dit soort verzoeken roepen bij de verschillende betrokkenen veel vragen op, waardoor de noodzaak is ontstaan om hierover een aantal afspraken op papier te zetten. In 2024 is een update gemaakt. De aanduiding van de doelgroep is veranderd van LHBTI naar lhbtiq+. Qua uitgangspunten is niet veel veranderd, behalve dat naast melden bij de politie en de gemeente: meldpunt Zorg & Woonoverlast, statushouders ook geïnformeerd moeten worden over het Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam (MDRA)

Beleid

Volgens het huidige beleid is er, ook bij pesten, geen aanleiding om bijzondere afspraken te maken over de huisvesting van lhbtiq+ statushouders en over het pesten van lhbtiq+ statushouders. Het advies van de afdeling diversiteit is daarom om de verzoeken tot verhuizing vanwege pesterijen niet te honoreren, tenzij er sprake is van een levensbedreigende situatie.

Onderbouwing advies

- Het Amsterdams beleid is (in ieder geval in de Treiteraanpak) dat niet het slachtoffer verhuist maar de dader. Uitgangspunt van de Treiteraanpak is dat de slachtoffers worden beschermd, het intimiderende gedrag moet stoppen en als ultimum remedium de treiteraar moet verhuizen en niet de slachtoffers.
- Statushouders zijn starters op de zeer krappe woningmarkt in Amsterdam. Er wordt door de gemeente en partners zo zorgvuldig mogelijk passend geplaatst. Bijna iedereen die zich in Amsterdam wil vestigen, moet het met een nog niet al te ideale woonsituatie doen. Dat betekent dat je als je toch iets anders wilt op den duur dat een statushouder zich moet inschrijven en wachten op zijn, haar of diens beurt.
- Niets garandeert dat het op een andere plek beter gaat. We wonen in een gemêleerde en drukke stad, dat betekent dat je aan elkaar moet wennen en elkaar moet leren kennen in de buurt.
- De Amsterdamse mentaliteit is hard in veel buurten en als je de omgangsvormen niet goed snapt, kan dat bedreigend overkomen. Nieuwe bewoners worden vaak getest of er wordt afgetast hoe je in elkaar zit. Daarnaast zijn er helaas nog steeds mensen die, wanneer iemand niet aan man/vrouw norm en heteronorm voldoet, deze persoon onheus zullen bejegenen, discrimineren of uitschelden. Een nieuwe bewoner zal moeten wennen aan deze buurt en leefomgeving.

Interventies en afspraken

1. **Een heldere lijn uitstralen zodat het voor statushouders en vrijwilligers helder is hoe de gemeente opereert.**

- De gemeente doet haar uiterste best, maar er zijn grenzen in woningkeuze. Er zijn meer kwetsbare groepen die een woning zoeken.
- Met vluchtelingenwerk, professionals en vrijwilligers (organisaties) proberen zoveel mogelijk één lijn te trekken in deze door de vastgelegde werkafspraken te ondersteunen en te communiceren.
- Politie en waar nodig Roze in Blauw wordt ingeschakeld om de ernst van de situatie te bepalen op basis van constateringen en aantoonbare feiten

- Is er sprake van discriminatie in de (directe) omgeving, bijvoorbeeld: Dit zijn klachten die zich veelal op straat, in het verkeer, bij metrostations, bushaltes en op de markt afspelen. Het gaat bijvoorbeeld om scheldpartijen waarbij je op straat racistische of andere discriminerende verwensingen naar je hoofd geslingerd krijgt.

Actie:
- De lhbtiq+ adviseur Zorg is voor alle betrokkenen centraal aanspreekpunt bij vragen of dilemma's.
- De gemaakte werkafspraken worden schriftelijk vastgelegd en periodiek door de lhbtiq+ adviseur, en op basis van de ervaringen van de andere betrokken afdelingen, herzien.
- De aanwezige partijen communiceren vastgelegde werkafspraken met partners.

2. Actief aanbieden van voorlichtingen en trainingen
- Omgaan in en met de Amsterdamse samenleving kan je leren. Hierin ligt de focus op het vergroten van weerbaarheid en zelfacceptatie en op het vinden van plekken waar de lhbtiq+ statushouder zich welkom voelt in de stad/nieuwe maakt.
- Actief aanbieden van trainingen over mensenrechten, seksuele- en genderdiversiteit aan statushouders. Deze trainingen worden gegeven door het COC, vrijwilligers Trans-Huis en vanaf medio 2024 vrijwilligers Regenbooghuis en door Veilige Haven (Centram).

Actie:
- Trainen van vrijwilligers van vluchtelingenwerk en van professionals van de gemeente Amsterdam over het informele en het formele aanbod voor en de omgang met lhbtiq+-statushouders. Trekker is lhbtiq+ adviseur Zorg

3. Naast het informele aanbod is er ook formeel aanbod op het gebied van zorg.
- Wat kan er georganiseerd worden zodat het slachtoffer zich veiliger voelt? Korte termijn langere termijn (telefoonnummer beheerder, WMO-woonbegeleiding, coaching etc.) Uitleggen dat de dader moet verhuizen op basis van dossieropbouw (punt 4). Dan de reality-check: duidelijk maken wat de situatie is in Amsterdam, zoals beschreven in onderbouwing advies.
- Bij lhbtiq+ personen wordt extra begeleiding vanuit het informele netwerk en waar nodig formele zorgnetwerk geboden.

Actie:
- Begeleiding slachtoffer door maatschappelijk werker Veilige Haven of sociaal psychiatrisch verpleegkundige.
- Rol huisarts: inventariseren of hulp van psycholoog of psychiater nodig is. Het team statushouders van MGGZ (o.a. Psychiater en SPV) die de screening uitvoeren kan hier ook voor worden ingezet, zij hebben expertise op psychische problematiek en ervaring met het werken met statushouders.
- Trainen van vrijwilligers van vluchtelingenwerk en van professionals van de gemeente Amsterdam over het formele zorgaanbod voor en de omgang met lhbtiq+-statushouders. Trekker is lhbtiq+ adviseur Zorg

4. Aanpakken van de daders en aanpak (woon)overlast
- Bij plaatsing in wooncomplexen is er een korte lijn tussen woningbouw/politie /vluchtelingenwerk en bij individueel geplaatsten wordt de route Meldpunt Zorg & Woonoverlast gevolgd.

- Het is belangrijk dat er telkens gemeld wordt bij de politie, woningbouw of het meldpunt als er overlast of intimidatie plaatsvindt. Dit is nodig voor de dossiersopbouw/ verzamelen van bewijzen.
- Het is niet nodig een aparte of bijzondere aanpak voor lhbtiq+ personen in te richten. Bij de politie kan al gebruik gemaakt worden van het team Roze in Blauw. Of er voldoende deskundigheid bij de netwerkpartners is in de omgang met en de mogelijke problematiek bij lhbtiq+ personen wordt gesignaleerd binnen het netwerk lhbtiq+ en Veiligheid.

Actie:

- Vanuit COC, Roze in Blauw en/of Veilige Haven kunnen voorlichtingen worden gegeven. Trekker is lhbtiq+ adviseur Zorg

Proces en status document

- Dit document is een werkdocument, met een eerste weergave van de bestaande werkafspraken en beleidskaders.
- Dit document is met een kleine kernachtige werkgroep opgesteld.
- Het document wordt verspreid onder de direct betrokken professionals en kan periodiek worden bijgewerkt door de accounthouder van diversiteit.
- Bij vragen, suggesties en zorgen is de lhbtiq+ adviseur Zorg het aanspreekpunt. Indien nodig kan hij de werkgroep bij elkaar roepen om een casus te bespreken.

Belangrijke bijlagen over pesten lhbtiq+ statushouders

1. Meldpunt Zorg en Woonoverlast Overlast van buurtbewoners melden bij Meldpunt Zorg en Woonoverlast - Gemeente Amsterdam
2. Handreiking ondersteuning lhbtiq+ statushouder en vluchtelingen (Movisie)
3. Netwerkkaart voor lhbtiq+ nieuwkomers
4. Roze in Blauw Roze in Blauw is het politienetwerk voor LHBTI-gemeenschap | politie.nl
5. link naar Meldpunt Discriminatie Regio Amsterdam – Gediscrimineerd. En nu? (mdra.nl)